

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA:
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”
Nr-ul Telefonului 357.

INSERTII
se primesc după tariful în
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 780 Lei
Pe 6 luni . 390 Lei
Pe 3 luni . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Consolidarea economico-financiară

Arad, 4 Mai

În rezumatul general

Am arătat că starea finanțelor era cu totul critică.

Vom arăta, pe scurt, ce a fost atât de îmbunătățită starea finanțelor, ar putea în scurt timp să devie înfloritoare.

Grație eforturilor făcute de ministerul de finanțe s'a ajuns ca toate bugetele dela 1922 până astăzi să se încheie cu excedente, deși bugetele dela 1920 și 1921 se soldau cu deficite ce treceau de 2 miliarde jumătate. (În afară de deficitele rezultând din creditele extraordinare neacoperite și din împrumuturile la Banca Națională).

În adevăr, veniturile Statului au întrecut cheltuielile cu 15 miliarde în total, excedent care a permis ca să se sporească salariile funcționarilor și soldele ofițerilor; să se înzestreze armata cu echipament necesar; să se dea sume foarte importante pentru nevoile școlii, bisericii și căilor ferate și să se plătească parte din despăgubirile de război; să se plătească câteva miliarde din datoriile flotante lăsate de guvernul anterior; și să se reia plata anuală a datoriei noastre în străinătate, și să se execute noi și importante lucrări publice.

O bună parte din aceste plăți s'au acoperit chiar din veniturile ordinare bugetare, nu din excedente, după cum tot din aceste venituri ordinare s'au alocat sume foarte importante pentru instrucțiunea publică și mai ales pentru căile ferate.

a soartei func-

Pentru a se judeca dacă această situațiune este exactă,

dela 283.000.000 cât erau în 1922 la 3.307.000.000 lei, fără a înmulți numărul funcționarilor, căci acest număr era de 286.400 în 1923 și de 290.000 în 1925. Și trebuie să știm că în acest interval numărul funcționarilor a fost sporit cu 14.000 la căile ferate s'au pus 34.000 funcționari noi din cauza sporirii considerabile a traficului. Rezultă că urmare că s'au suprimat multe funcții și s'au plătit mai bine funcționarii rămași, merituosi și muncitori.

O consolidare financiară nu se poate face fără a se asigura veniturile necesare nevoilor țării.

Guvernul proiectase o lege de impunere greu apăsătoare și de neapăsătoare; guvernul a făcut legea privitoare la impozitele directe, dar, fără a impune sarcini prea grele, permite totuși să se realizeze veniturile însemnate, cu un minimum de pierdere din partea contribuabililor.

Alături de reforma fiscală de care s'a proiectat legea timbrului și impozitului pe acte juridice, legea impozitului pe supravaloarea bunurilor imobiliare și ca o nevoie națională, proiectul de lege a bănturilor de apă. Realizarea și punerea lor în aplicare va completa legiunile necesare și va asigura Statului noi venituri de care are încă nevoie.

Așezarea monopolurilor Statului pe o bază mai comercială, s'a impus deasemenea ca o măsură ce va mări cu mult randamentul exploataărilor și deci veniturile lor.

Prestigiul și buna reputațiune a unui stat depinde de modul cum el își ține angajamentele făcute, atât înăuntru cât și în afară de granițele sale.

Din acest punct de vedere prima preocupare a guvernului a fost aceea de a se reface creditul public. În acest scop, s'a consolidat datoria dinainte de război, făcându-se stampilarea cuvenită a rentelor; s'au consolidat datoriile flotante în bonuri de tezaur, a căror valoare era de 1.402.828.600 lei aur, adică 60 miliarde de lei ajunși la plată; s'au consolidat creanțe speciale în valoare de 8.743.301.134,09; s'au plătit creanțe în valoare de peste 3.570.000.000 lei și s'a aranjat plata datoriei flotante la Banca Națională, datorie care la 31 Decembrie 1921 era de 12.355.728.682 lei dar care este astăzi numai de 10.616.149.000 lei.

În fine, s'a asigurat plata cuponului în străinătate, plătinându-se anual următoarele sume:

Pentru anul 1921 lei	227.769.671
" 1922 "	408.125.700
" 1923 "	2.659.864.408
" 1924 "	3.365.633.156
" 1925 "	3.671.380.456
" 1926 "	4.654.484.807
Total lei	14.990.258.18

În afară de aceasta, pentru finanțarea exproprierii, s'a alocat în anii 1923 suma de 375.000.000; în anul 1924 lei 580.000.000; în anul 1925 lei 480.000.000, iar în 1926 lei 505.000.000; în total 1.940.000.000 lei.

În fine s'au consolidat datoriile publice din Anglia și Statele-Unite, în condițiuni foarte favorabile și s'au pus pe calea cea mai favorabilă aranjamentele cu Franța și Anglia, precum și discuțiile privitoare la preluarea unei cote-părți din datoria fostei monarhii austro-ungare, în raport cu teritoriile alipite nouă.

S'a recumpărat mare parte din căile ferate particulare.

poate servi ca exemplul nu numai ori și cărui guverna viitor, dar și oricărui politici financiară din țări mai civilizate ca noi.

Toate aceste realizări n'au reclamat impozite prea grele și au fost rezultatul unei munci persistente, competente și organizate, precum și unei bune gospodării. Rezultatele obținute se datoresc în același timp, în mare măsură, cuminenței contribuabililor și devotamentului funcționarilor. E de observat,

la împrumuturi externe, și a realizat totul prin munca și mijloacele naționale. Orice apel în afară nu ne putea da, ceea ce ne-a dat propria noastră destoinicie.

Iar punerea în valoare a acestei destoinicii se datorește îndemnului, competenței și devotamentului pus în serviciul țării de către conducătorii ei în acești din urmă patru ani.

NOTE

11 miliarde pe băutura

Arad, 4 Mai

Savantul medic Obreja dela București a socotit că grâul ce a rămas în țară în 1924 avea o valoare de 19 miliarde și jumătate de lei — adică tot grâul în România merit pentru traiul de toate zilele — pe când banii aruncați pentru băutura amestecată sau alcoolice ajung suma de 11 miliarde. Aceasta sumă de 11 miliarde a aruncat-o poporul nostru într'un singur an în buzunarul fără fund al cărciumarilor cari se îmbogățesc și și clădesc palate din prostia și ușuricița noastră. Cu suma aceasta de 11 miliarde de lei noi ne-am fi putut clădi într'un singur an 6000 de școli, 1500 spitale și 3000 de băi populare de care avem atâtă nevoie!

Oricum ar fi, socotelile reci ne arată că din milioanele ce le aruncă sătenii noștri în fiecare an pentru băutura amestecată noi nu ne alegem decât numai cu jale și dureri, cu săracie și nevol, cu întunecime și dispreț.

Ce ar fi dacă oamenii nu s'ar mai îmbăta, dacă vinetele și fabricile de spirit ar fi dărâmate, dacă n'ar mai exista cărciumile și localurile de otrăvire a poporului și dacă în locul lor s'ar ridica locașuri de lumină și cultură!

Relațiile prietenești dintre Italia și România

Roma. — „Corriere della Sera” revenind în numărul de ieri asupra polemicii de presă, ivită în chestiunea Basarabiei, declară că de fapt această chestiune n'a fost discutată în ultimul timp între guvernul italian și guvernul român și relațiile amicale dintre cele două guverne nu pot fi compromise de probleme internaționale atât de complexe. Ziarul adaugă că știrile publicate zilele trecute de presa italiană și lansată de Agenția „Radio Nazionale” a fost din greșală atribuită ziarului „Tribuna”. Știrea trebuie deci interpretată ținând seama de această consideratiune.

Situația grevă în Anglia

Londra. — Negocierile cu minerii minieri au eșuat în urma refuzului categoric al acestora de a accepta revenirea la salariile din 1921 și a stăruinței de a se menține salariile actuale.

În consecință vineri la miezul nopții a început în toată Anglia greva în minele de cărbuni.

Regia a conțert guvernului puteri depline. S'a decis ca în cazul când greva s'ar extinde și în alte industrii, să se facă apel la voluntari.

Londra. — În urma declarării grevei minerilor, regele a decretat starea de împrejurări excepționale.

Londra. — Eri s'au avut loc o nouă conferință, prezidată de primul ministru, între reprezentanții patronilor și lucrătorilor. Conferința a durat până la ora 1:30 noaptea. Thomas, fostul ministru în guvernul laburist, care reprezintă pe mineri, a declarat ieșind din conferință că speră, după explicațiunile date de Baldwin, ca noui negocieri să poată avea loc astăzi.

Situația în Polonia

Varșovia. — În zilele poloneze, faptul votării prin care guvernul a reușit să fie aprobat bugetul provizoriu pentru lunile Mai și Iunie, întrunind 44 de voturi mai mult de cât opoziția, a fost însoțit de un tablou care a indicat puterea numerică a partidelor poloneze din Seim. După situația actuală sunt în Parlamentul polonez următoarele partide cari sprijină guvernul:

Partidul național-populist, care are 100 deputați, partidul democrat-cristian, care are 41 deputați, partidul agrar Piast cu 53 deputați, partidul național-muncitoresc cu 18 deputați. În afară de aceste partide guvernul este sprijinit și de următoarele cluburi: Clubul național-creștin (partidul monarhist, care are 19 deputați), clubul populist catolic cu 5 deputați, clubul agricultorilor-ucraieni cu 3 deputați. Aceste cluburi, fiind slabe, nu și pot avea reprezentanți lor în guvern și în afară de acestea președintele Wojciechowski a declarat că fiind un păzitor al Constituției Republicii poloneze, va stăruia ca coaliția să fie formată fără participarea adeptilor mișcării monarhiste care lucru este îndreptat contra intrării în guvern a Partidului național-creștin monarhist.

În opoziție sunt următoarele partide: Partidul socialist polonez care are 41 deputați, partidul țăranesc 30 deputați, partidul „Wyzwolenie” cu 25 deputați, partidul Muncii (Thugut) cu 6 deputați, Clubul evreesc cu 34 deputați, ucrainenii cu 17 deputați, germanii cu 11 deputați, comunistii cu 6 deputați, partidul agrar independent cu 7 deputați, partidul agrar radical (Okosa) cu 2 deputați, 2 cluburi belorusice cu 9 deputați, 1 deputat rus și încă câțiva dizidați din diferite partide poloneze din slănga și minoritate.

Situația emigrației poloneze de după

războiului este foarte complicată. În timpul de față chestiunea emigrației se impune tot mai mult. În Polonia există azi un curent puternic pentru politica unei emigrații sistematice.

Înainte de război au emigrat anual din ținuturile poloneze în Statele-Unite 100.000 polonezi, 100.000 evrei și 30.000 ucrainenii. În prezent cota Statelor-Unite pentru emigranții din Polonia se ridică abia la 5.982 persoane. Înainte de război au emigrat din ținuturile poloneze în Germania 500.000 persoane pe când în prezent nu emigrează într'acolo decât 140.000.

Imediat după război polonezii au emigrat în mare număr pentru Franța. În câțiva ani s'a format în Franța o puternică colonie poloneză, care numără peste un jumătate milion. În prezent industria franceză nu mai are nevoie de brațe de muncă și în agricultură din Franța condițiile sunt atât de grele încât lucrătorii polonezi cu greu se poate hotărî. Anul trecut au emigrat în Franța 40.000 lucrători. În America, neocotind Statele-Unite, condițiile pentru emigranții din Polonia sunt și ele din cele mai dificile. Canada, protejind pe emigranții agricoli, nu acordă cheltuielile de transport și capitalul necesar pentru începerea muncii decât persoanelor, cari se află relativ într'o bună stare. Aceste condițiuni sunt pentru emigranții din Polonia mari obstacole și mai ales în vreme de criză economică. Perspectivile pentru emigrarea în Statele din America Centrală, nu sunt din cele strălucite. Aceste state nu dau un ajutor sistematic, așa că emigrarea nu se va face nici decât individual. O emigrare pe o scară întinsă se va putea face în aceste state abia mai târziu. Dupăcum se vede perspectivele pentru emigrația polonezi nu sunt din cele mai frumoase. Suprapopularea statului po-

FOILETON

La un cuptor de deparazitare...

Căsuțele pitice ale statului stăteau tăcute pe cîmul prăvălat al dealului... Privite așa, de departe, nimeni n'ar fi bănuit ce vieță închid în ele. Viscolul le asuprise o îndelungă vreme, și acum, cuprinsă de jur împrejur de sloaștă adâncă, bistele case păreau că stau și cugetă privind zarea cenușie... Dar dacă te apropii de ele, puteai vedea cu grosă că cele mai multe, erau un fel de momânt de oameni încă vii... În ele boleau exantematicii. Jamătate din ele erau infirmieri, cealaltă jumătate cuprindea pe cei care, de sigur, aveau să se îmbolnăvească. Stând pe pac mucele, jos pe lutul umed, oștenii cu fețele supte, trăiau numai prin ochi. Viețata, gonită de pe lătinul trupului, se refugiasp spăimântată în lumina ochilor, care ardeau ca puncte de cărbune sprins... Limba crescută de două ori, molfole, n'înțele, vorbe lătrăuare. Un rășnăflet, ca de fînăte strivite de imense greutateți năruite pe piepturi, suera sinistru de prin toate colțurile... Și ochii arzători și desprețuitori te priveau, strejelinduți sufletul, de parcă ți-ar fi spus: „Aște-te dracului... de ce nu ești și tu bolnav?”

La răstimpuri, ușle fără încuitori le căsuțelor de pe cîmul dealului, se deschideau, pentruca începerea să verse afară, hoitul țapăos, verde și uscat al oșteaului răpus. Bosta aceasta, ce-l zice exantematic, ucide mai cu osebire prin aceea că fură trupului toată apa din el. Ca o lipitoare grozavă,

suge din cap, din trup, din viue, din mușchi, tot ce e lichid...

Cel mort de exantematic trebuie numai decât să aibă un semn, o cicatrice, un inel sau altă ceva deosebită, pentru a fi recunoscut de ai lui. Trupul se face cu două palme mai scurt — pielea verde — galbenă stă atât de lipită de ciolane încât dă înfățișarea scheletului, ochii sunt atât de înfundăți în orbită, încât pleoapele se crapă, căcându-se spre înăuntru, nu spre afară, — pleoapele și mâinile stau strâmbate, din pricina strânsării pielii, tare ca fierul și a mușchilor, transformați în coarde de carne petrificată... Trupul omului e o sinistru arătare de Apocalipsă... Și tot era un bine: privind pe oștasil sau pe prietenul mort, aveai parcă o consolare că nu e el, — că totul e o înșelare, — că ia curând preapusul mort avea să se arate pe ușă, voioș, plin — cu mâna întinsă spre tace, adăcându-ți o veste frumoasă de cîce știe unde...

Și iar mocneau gemetele și suerău răsunările prin aerul gros și înecăcios al odăiilor de cază... Ca prin vis greu, se auzea glasul vreunui tovarăș:

— „Of... măi fraților, ce-o fi făcând Petrușchiță și meu?”

Și răspundea cu răutate, altui:

— „Se uită cum se giugulște mă-sa cu Barbarezi?”

— „Să te ia dracu, pîcătosule!”

— „Dacă-i așa, să mă ia mai degrabă!”

Tăcerea astupa în grabă, glasurile lărmătoare de suferință, — că, fie bun, fie rău, tot așa li se deschidea la toți ușa fără încuetoare, ca să iasă verzi și supti, la lumina soarelui, spre a călători aproape goi spre locul de aruncare...

Și într'o seară, stînd de vorbă cu oștasil dat mie de stăpînire să-mi fie într'ajutor, — îi văd că se oprește din vorbă și căută cu privirea altundeva... Ridicînd din nou privirea spre mine, mă arse cu jarul ce-i ținea din ochi.

Zic:

— „Măi Saudale, tată, — tu ești bolnav?”

Soldatul se împotolivi:

— „N'am nînic... Am ridicat la pîstia cea de mîșină... și mi-a căzut greu...”

— „Măi băte, tu ești bolnav!”

N'apucai să împrăvesc și abia avui vremea să î sprijin să nu cadă. Închise ochii ca spre a muri, respiră adînc și se peteci... Avai puterea să-l țărăs: spre pat și să-l așzi...

Imi ținea mîna în pumnul lui fierbinte. O mînă de frate tremura în mine, gîdilindu mi fundul gurei și înțepenindu-mi făcile... Îi desfăi la piept și picurai pe fața lui neagră, câteva boabe de spirit. Deschise greu ochii...

— „De acu, eu mor...” Și zicînd aceste puține vorbe, privi spre mine, slăb și rugător.

— „Nu mori, măi băiatule, nu mori...”

Chemai sanitarii.

Sin lui l meu, luîndu-mi din nou, mîna,

zic:

Mica publicitate

Ca in timpul de pace, iarasi putem a-ne scalda etin si cu comoditate cu gaz, totodata putem a intrebuina gazul cu o calorie inalta pentru mai multe scopuri in industrie. Instalatiile necesare si montarile le executam in rate si pe preturi de regie.

Uzinele Comunele sectia Gaz Aerian

Arad, Str. Muciu Scvola No. 9, 11, 13. Telefon 27, 25 si 16.

Biroul uzinelor din Str. Eminescu No. 4 sta la dispozitia on. Public in ce priveste comenzile etc. (2454)

Planuri si transformari de biserici, casi si alte edificii primește Carol Koch

Arad, Str. Grecianu I. (2653/II)

Mal etin si mal bine vopseste si curata „FIX” Intreprindere pentru vopsirea si curatirea chimica

Jurnale de moda de primavară cele mai noi, note muzicale noi si anticverice. Viori noi si vechi, precum si accesoriile lor. Revizite de birouri. Hartie pt. scrisori si impachetat, penite, blocuri pt. casa, hartie crep, servetele, carti romane, germane, franceze si engleze.

IZIDOR KERPEL Bulev. Regina Maria 12. (2427/a)

La farmacia Remyi mai umbla fetele Deci a trecut luna Martie Numai crema Venus te face frumoasa

Farmacia Remyi Arad, Bulev. Reg. Maria, vis-avis de Prefectura judetului. (2705)

Absolveet el. II. com. si praxă de birou un an, dactilograf bun, doresc serviciu. Adresa la Administratia ziarului. (2820)

Functionar, caută post eventual ca traducator, sau in birou advocatual. Stie perfect limba romana si maghiara puțin si dactilografie. Adresa la Administratia ziarului între orele 1/4 - 6.

Nr. G. 900-1926. (2819)

Publicatiune de licitatie.

Pe baza decisului judecatoriei mixta Arad, No. de mai sus, 1 sifoner, 1 cutie toaletă, 1 pled sur, 1 covor de parate si 1 perdelă cipca alba cu carnis, prețuite in suma de Lei 2500 cuprinse in favorul lui Géza Haasz contra urmaritului pentru suma de Lei 1417 capital, interese de 12% dela 1 Noemvrie 1925, precum si speșele stabilite până in prezent, se vor vinde la licitatie publică in Arad, Strada Cantacuzino Nr. 41, in ziua de 5 Maiu 1926 la orele 5 d. m. — conf. art. de lege LX § ul 107 si 108 din anul 1881 al legii executionale. Arad, la 16 Aprilie 1926.

Șef-portărel: INDISCIFRABIL.

Nr. G. 14478-1925.

Publicatiune de licitatie.

Pe baza decisului judecatoriei mixte Arad, No. de mai sus, 2 sifoner, 2 noptier, 1 etoger si alte obiecte, prețuite in suma de Lei 2800, cuprinse in favorul lui Aloisiu Friedmann contra urmaritului pentru suma de Lei 540 capital, interese de 12% dela 15 Noemvrie 1924, precum si speșele stabilite până in prezent, se vor vinde la licitatie publică in Arad, Str. Muresel No. —, in ziua de 7 Maiu 1926 la orele 2 d. m. — conf. art. de lege LX § ul 107 si 108 din anul 1881 al legii executionale. Arad, la 17 Aprilie 1926. (2821)

Șef-portărel: INDISCIFRABIL.

Reclama e sufletul comortului

„ASTRA”

Prima Fabrică Română de Vagoane si Motoare S. A. Arad

Direcțiunea Generală: București Str. Lascăr Catargiu 11.

Uzine: Arad.

Adresa telegrafică: Vagonastra București Vagonastra Arad. Sorsori București: Casa postala 136. Arad: Calea Aurei, Vlasca.

Orice fel de vagoane de persoane, de marfa si de lux, vagoane cisterne (de spirit, petrol si benzina). — Vehicule industriale, forestiere si agricole. — Construcțiuni de fier, stâlpi nituiți. — Piese de mașini forjate. — Zdrobitoară de cânepă. — Poduri de fer. Piese de fontă și de metal — Cazane de aburi, rezervoare (pentru apă, spirit, petrol și benzina) de orice formă și mărire. — Piese de rezervă pentru vagoane normale și vagoane cisterne. (1629)

Oferte și devize la cerere.

Răspândiți „Tribuna Nouă”

lonez, in special cea din uaele regiun, incamba o actiune mai energică pentru rezolvirea acestei probleme.

La cea mai apropiată ședință a consiliului regional din Silezia, in a treia cetire va fi dezbătut proiectul asupra sistemului electoral pentru comune. De dreptul activ electoral se vor bucura toți acei cari au ajuns vârsta de 25 ani. De dreptul pasiv cei in vârstă dela 30 ani in sus. Condițiunea pentru cetățean al comunei este sederea de 6 luni in comună. Membrii consiliilor comunale sunt obligați să cunoască in scris și in graiu limba poloneză.

Procesul falsificării maghiare

— Din ce motive a fost anulat acuzarea contra episcopului Zadravetz. — Autoritățile din Ungaria au protejat pe finansistul falsificării Baross —

Budapesta. (Ceps). — Privirile Intregii Europe sunt îndreptate spre Ungaria unde peste câteva zile va incepe epilogul afacerii falsificării maghiare de ban-note. Procesul va avea loc la Budapesta. Actul de acuzare încheiat de procurorul general, conține numele a 23 de persoane. Principalul inculpat este printul Ludwig Wladischgratz, care, după cum zice însuși actul de acuzare, „s-a hotărât la începutul anului 1923 să falsifice bannote franceze a câte 1000 franci.” Ca complici figurează următoarele persoane: Nadossy, funcționarii Institutului cartografic, ambii directori ai Institutului Haits și Kurz, administratorul tehnic Gero și Desideriu Raba.

Acuzar a contra episcopului militar Zadravetz, care a ascuns bannotele și a luat jurământul falsificatorilor, a fost anulat. Sentința de acuzare a anulat acuzarea contra lui Zadravetz pe motiv că episcopul, ascunzând bannotele, nu știa dacă ele sunt false

Situația agricolă pe ziua de 1 Mai 1926

După ultimel rapoarte primite la direcția statistică agricole din Ministerul Agriculturii dela comiteratele agricole județene, situația agricolă și climaterică se prezintă astfel:

IN MUNTENIA ȘI DOBROGEEA

Tempul se menține favorabil pentru vegetație și pentru lucrările agricole. După ultimel ploii căzute pe Intreg teritoriul Munteniei, semănăturile de toamnă vegetează in condițiuni normale datorită cliimei favorabile.

Cât privește însemnăturile de primavară, in special pășele, sunt aproape terminate; in prezent se continuă cu multă activitate însemnăturile plantelor prășitoare, porumb cartofi, etc. in grădinile de zarzavat și la săpatul viilor.

Cu privire la situația agricolă din județul Brăila, după raportul Consilieratului

In timpul cel mai apropiat va fi serbat in Polonia ziua cooperativelor, in care zi se va face propagandă pentru ideia cooperatiei. In prezent sunt in Polonia 16.855 cooperative, dintre cari 6.334 de cousum, 6.270 de credit, 1000 grare, 934 de construcție de case, 774 de comerț, 108 editoriale și 314 cooperative diferite.

In ziua de 25 Aprilie a avut loc la Varșovia adunarea generală anuală a Sindicatului Presei din Varșovia. Președintele a fost ales redactorul Zdzislaw Dambiski (Kurjer Warszawski), vicepreședintele Władysław Baylew (Express Poranny) și Wincenty Trzabinski (Kurjer Warszawski).

IN MOLDOVA ȘI BUCOVINA

In prima jumătate a lunii Aprilie au căzut ploii generale pe Intreg teritoriul a Moldovei; totuși se simte încă lipsa ploaie in unele județe (Covurlui, Tulcea, Ialova) unde in general semănăturile sunt mai slabe.

Deațemea, in regiunile unde clima este mai răcoroasă, sunt ceva mai întârziate, vegetația mai anevoioasă. Semănăturile din regiunile dovel și Bucovinei vegetează in bune.

Insemnăturile pășoaselor de primavară aici aproape terminate, agricultura cu multă activitate la însemnăturile de primavară, la săpatul castoților, precum și la lucrări in grădinile de zarzavat.

Toate aceste lucrări se fac in condițiuni, clima fiind prielnică.

In județul Covurlui semănăturile de primavară sunt în condițiuni bune și cele făcute in miriștea de primavară și cele făcute in miriștea de toamnă, se prezintă bine. In general, lucrările din acest județ suferă din cauza turburilor și au nevoie de ploaie.

In județul Neamț, până azi, grădina proprietate se prezintă in condițiuni bune, vegetația excepțională, iar cel de proprietate este bun. Insemnăturile de primavară și ovăz sunt aproape terminate, turșurile bune, dar a început să plouă de ploaie.

IN BASARABIA

In prima jumătate a lunii Aprilie au căzut ploii generale, pe unele locuri abundente iar in altele mai puțin. Tempul s'a menținut răcoros, din care cauză vegetația de toamnă e întârziată; se prezintă in special semănăturile care au nevoie de toamnă grele, a înghețului și a ploii mult seceta. Cât privește lucrările de primavară, se continuă cu multă activitate, ele sunt înaintate la pășose (etc.) Dessemeni se fac intensiv lucrările de porumb, cartofi, etc., precum și lucrările la grădinile de zarzavat și viitor.

In județul Soroca grăul nu a crescut mult până acum, însă are nevoie de ploaie.

IN TRANSILVANIA

Tempul favorabil, cu ploii generale Intreg teritoriul. Semănăturile de primavară sunt în condițiuni bune, în general, bine.

Insemnăturile pășoaselor de primavară sunt foarte avansate, se continuă cu multă activitate lucrările de primavară și celelalte lucrări care se fac in condițiuni bune, clieme favorabile.

— „Nu mă lăsați, domnule locotenent, nu mă lăsați...” Dădu din cap și-l bătu ușor peste obrazul îmbujorat dintr'odată... Măna îl ardea cumplit...

Pe urmă fu cuprins și el de pohoțul boalei... Mă duceam în fiecare zi și-l vedeam, dar zădărnice îl spuneau sanitarilor: „mă! Sandule, a venit domnul locotenent să te vadă...” el nu auzea nimic, ci numai își strâmba buzele vinete și se ținea cu mâna de marginea păturei, ca și cum s'ar fi împotrivit unui vânt, care avea să-l smulgă de pe patul lui de suferință...

...Și nu trecu mult și căzură și internul Maner, bunul meu prieten, și alți doctori și alți ofițeri, — și cu vremea, deplin asigurați că și noi vom cădea cu toții, începurăm oarecum a ne înveșteli... Un val de nepăsare se abătă, aproape lividator, peste viața Intnească, din satul moldovan, cu căștele răsrite pe dinul dealului...

Intr'o noapte de viscol târziu — că doar în pustia cea de iarnă a nins până și in ziua de Sfânta Gheorghe, — așa fără încuetoare dela o casuță singuratică, se isbi tare de parete, și arătarea spăimoasă a unui ostaș in pielea goală, se ivi... Cu trupul ars de febrințea, cu mișca ațuarea, cu privirea ochilor căcați peste măsură, cu mâinele înaintea și cu părul răvășit, — omul privi in noapte, — stătu câteva clipe la cumpănă și deodată, cu cele din urmă puteri adunate, o luă de vale, așa, gol, prin sloata drumului. Privind încă odată in urmă, ca și cum s'ar fi simțit gonit de o dihaie, goliciunea o luă din ce în ce mai repede, de vale, spre câmp... Fugea și se uita îndărăt, — îl gonia nălucirea... Ajuns in câmp, prinse a urla, ca jivinele, și fugi și mai tare, spre pădurea din zăre... Călca prin mărăcini, cădea cu mâinele in ghimpi de-o palmă, lovea petre tăioase, se abea de cioturi, — omul însă fugea — fugea și urla desperat... Acuma nu mai privea in urmă, — îl sugea pădurea... Ajuns in padure, se pierdu... Mai urlă de câteva ori, abieră odată tare, și pe urmă tăcu... Peste câteva zile, îl găsiră ciolanele răvășite, descarnate și umede, in văgăuna lupilor din pădurea adânc de stejari...

Așa mi-au povestit cei doi sanitari, care drșteptați din somn se luasără după bolnav, fără să-l poată sțunge... Unul din ei, dăd din umăr, mă lămurii: — „A avut cerebrițea mare la cap...”

O învăluire de amestec, poroită din tălpi, mi se urcă spre ină și spre cap, spre brațe... Șezul pe o laviță, lipit de garduri și cutropit de-o profunză plăticeală... Simțeam iar ca un fel de nepăsare înviorătoare ce în curând mă va cuprinde și pe mine cerebrițea morții și cu mișca ațuarea, voi fugi, poate și eu, spre ospățul lupilor...

Ca niște poezii de lumină, așa, dealuzul vremei cenușii, se iveau zilele cu soare... Mângâierea cea de pe urmă a oamenilor este Soarele... Uitam toate... Grăbeam să împrăvesc treaba și leșeam la soare, undeva într'o livadă necercetată sau pe un tășșau uscar și ferit de cărările oamenilor. Cugețam... Și mi adăceam atunci aminte mai ales de superba melancolie a printului din Eisenor — și de marile lui îndoaie... Il veveam stând la marginea unei gropi, ținând in mână hârca lui Yorik, vesul tovarăș de pe vremuri... Și lăsam in voe gândurile... Incoajurimea se prăfala, dispărând și-mi auzeam depănarea gândurilor...

Și într'o dimineață, mergând solitar pe drumuri necunoscute, mă oprii in dreptul unui mal, in preajma cărui se mișca câteva soldați. In peptul malului erau săpate câteva guri de cuptor, iar înăuntru ardea un foc năprănic, care mișca cu furie din imense loabze de stejar, băgate întregi in cuptor... Alături zăceau mormane de vestimente ostășești, de toate felurile... Sanitarii stăteau pe un dâmb și fumau... Mă oprii...

— „Ce faceți voi aici?...” Unul din ei răspuse moale: — „Așteptăm să se ardă cuptorul...” Celălalt glumi: — „Ca să coacem pâine...”

A! Era un cuptor de deparazitare!... Doradă mormanele de vestimente... Această însemna că aici moartea stătea condensată in puteri care ar fi prăvălit lumea, dacă s'ar fi deslășuit...

Pricepându-mi gândurile, unul din sanitari se duce spre morman și cercetând cu bagare de seamă, ca un negustor de haina vechi scoase un veston negru... zise: — „Iacă, domnule locotenent... Aista, vaszică, e un veston cu care și-a acoperit trupul un ostaș... Are și căptușă, așa cum se cuvine...”

Zicând așa, ridică în vâz hârca despre care grăia... întoarse vestonul pe dos.

Urmă: — „Căptușala lui, vaszică, neagră... Dar acuma, nu mai e neagră... Timpul s'a menținut răcoros, din care cauză vegetația de toamnă e întârziată; se prezintă in special semănăturile care au nevoie de toamnă grele, a înghețului și a ploii mult seceta. Cât privește lucrările de primavară, se continuă cu multă activitate, ele sunt înaintate la pășose (etc.) Dessemeni se fac intensiv lucrările de porumb, cartofi, etc., precum și lucrările la grădinile de zarzavat și viitor.

— „Și... cum o duceți cu...?” — „Da...” — „Cum s'o ducem?... Bine... Nu dem, eu ne pricepem... Li omorăm tot pe da și ei pe noi, mai avan...”

Omul vorbă simplu, necăutat... O rălă de nepușă imi otrăvi gândurile... Sanitarul, ca și cum ar fi priceput data aceasta ceva, zise: — „Și mai la urma urmelor, moarte avem... I să vezi!” Părea că care descoperise hârca lui Yorik, și eprijiat in hârțel: „cel mai de sanitar și groparul... el face lucrările...”

Privii din nou spre sanitar, dar nu știu nici ce mai alabă urmă și vremea de prefăcătorie: vorbea în el o mulțime de om...

Pornii apoi încet, șgite, pe sub veștule de lumină a Soarelui, stănd în o pornire frățească să mă duc să văz Sndu al meu și, poste, dându-mi o privire de dragoste, să gonesc moartea înăuntru să stăruie in jurul meu...

Al. Lascaru Mold...

M. S. Regele despre muncitori

Cu prilejul inaugurării unui dispensar la București, M. S. Regele a rostit următoarele cuvinte despre rolul muncitorilor în societatea modernă: „Cu via plăcere am venit ca regina, pentru a inaugura un locas merit să aline suferințele unei clase a locuitorilor acestei țări, care, din an în an, ce trece, respăță mișmuită importanță în viața țării și în lupta economică...”

„Mai înainte cu câțiva ani, lucrătorul, muncitorul, era lăsat numai la voia muncii brațelor lui. Dacă reușea, era mulțumit; iar dacă i se întâmpla un rău, se rezemna, zicându-și: „Așa a vrut Dumnezeu”.

„Timpurile acelea — din nenorocire — au trecut și în evoluția statelor, conducătorii s'au convins că muncitorul, are și el dreptul, la un loc sub soare, la lumină. Din întinerul muncii sale grele, a ieșit la lumină muncitorul, să arate ce sport însemnat aduce la dezvoltarea producției, la creșterea bogăției statului. El a dovedit că marea ciustește pe om...”

„În România, poate, cu mai mare grijă, ne-am gândit la soarta muncitorilor.”

„Dacă vom să avem o clasă muncitoare pătrunsă de respectul autorității, Statul trebuie să la în mână le sale satisfacerea nevoilor acestei clase de cetățeni.”

„Interesul pe care l'a pus statul pe terenul asigurării sociale a dat roade frumoase. Muncitorii și-au înțeles rolul lor și rostul asigurărilor. Ei singuri, pun căna pentru a clădi asemenea asigurări, fiind conștienți că numai prin înfrățire pot veni în ajutorul apropiatului.”

„Urmă, muncitori, pe drumul acesta înainte. Mai presus de munca fiecăruia, trebuie să fiți conștienți că muncile individuale pu împreună, sunt mijlocul cel mai sigur de a înălța țara și că astfel puncte și voi picta solide la clădirea mărească care este România de astăzi.”

„Puteți fi siguri, că la mine veți găsi totdeauna o inimă caldă care să vă asculte, și că din tot sufletul doresc, să ajungeți, la o viață bună, prin muncă clădită. Să aveți atât cât vă trebuie pentru a vă satisface nevoile — nu de lux — căci luxul este o boală.”

Din câștigul vostru luați gândiți-vă la viitorul vostru și al copiilor voștri — să strângeți bani albi pentru zile negre.

Inchiderea cursurilor de adulți la șate

La vedere că suatem într-o perioadă intensivă a muncilor agricole și că continuarea funcționării cursurilor de adulți până la finele anului școlar n'ar fi fost în interesul acestor elevi lușă i-ar sustrage dela roșul lor natural de muncitori productivi. Ministrul instrucțiuni a dispus următoarele. Se vor suspenda cursurile de adulți pe ziua de 30 Aprilie, iar între 1-15 Mai va avea loc examenul de fine de an al acestor cursuri.

O Cameră de Comerț el no-română la Salonic

Ziarul nostru a anunțat la timp înființarea unui muzeu comercial românesc la Salonic. Deschiderea acestui muzeu economic a fost amânată însă, din pricina că se intenționează înființarea unei Camere de comerț elino-române la Salonic. Inițiativa se datorește atașatului nostru comercial la Atena și dlui dr. Gh. Micu, profesor la școala comercială din Salonic. Proiectul muzeu comercial va fi alipit Camerei de comerț ce e pe cale să ia ființă, astfel că aceste două instituții vor funcționa sub aceeași auspicii.

Într-un mijloc admirabil pentru stabilirea de bune și trainice legături economice între republica grecească și noi.

Credite pentru Aero-nautica română

S'au deschis pe seama ministerului industriei și comerțului următoarele credite extraordinare: Lei 1.800.000 pe exercițiul 1925 pentru a se achita societății naționale de credit industrial, înainte de 1 Aprilie 1926, al doilea vârsământ de 30 la sută asupra aportului în număr de lei 6 milioane pe care Statul armeză să-l aducă la constituirea societății Industria Aero-nautică Română.”

Lei 2.400.000 pe exercițiul 1926 pentru a se achita societății naționale de credit industrial, la 1 Iulie 1926, al 11-lea vârsământ de 40 la sută asupra aportului în număr de 6.000.000 lei pe care Statul român armeză să-l aducă în constituirea societății Industria Aero-nautică Română.”

S'au deschis biblioteca română de imprumut, modern echipată, cărți de tot noi, în abonament bogat, cu abonament favorabil. Lobl birou de ziare strada Româniului 2. (2735)

„Cinema Malul Mureșului.”

De azi începând va rula frumosul film „Din ordiul Pompador”

cu Lya Mara în rolul principal. Inceputul la orele 9 seara precis.

Falsificatorul de monede din Oradea-Mare

JanJmeria din Beța (Banat) a arestat pe individul Ștefan Kota, un excroc cunoscut în tot Ardealul. Kota tocmai voia să pună în circulație bancnote false de câte 1000 lei când a fost arestat de jandarmi. La el se găseau 200 bucăți hârlii de câte 1000 lei false.

Deaci a fost transportat la Cluj, unde a băgat în boluc și pe avocatul Clujdaru la care lăsa aceste bancnote false.

La Cluj Kota a declarat că are doi complici la Oradea, fapt pentru care a fost adus aci și la indicațiile lui au fost arestați doi funcționari Ladislau Revez și Ladislau Bartha.

Politia a făcut percheziție la locuințele celor doi implicați, dar nu s'a găsit nimic suspect contra lor. Kota susține însă că acesii doi tineri Paa prezentat bandei de falsificatori dela Brașov. În urma cărei recomandații a fost primit și ales șef de bandă. El a luat apoi jurământ sacru dela toți membrii bandei că mai bine vor muri decât să trădeze tovarășii.

Cei doi tineri, Revez și Bartha recunosc că au cunoscut pe Kota, dar pretind că nu au nici o legătură cu falsul.

El au fost transportați la Brașov pentru a fi confrunțați cu definiții de acolo. Kota Istvan e cunoscut la Oradea-Mare ca un vechi candidat... la căsătorie. El se dădea drept contele Bethlen, rudă de a conțelui Bethlen, primul ministru al Ungariei, ba celor mai creduli le spunea chiar că este pretendent la tronul Ungariei și astfel reșea să i despoa: de bani ca apoi să dispună și să le lase cu consolară ca a plecat în Ungaria să și cucerească tronul.

Banda de falsificatori din Brașov are ramificații și în străinătate. La Budapesta a fost arestat un individ cu numele Iosif Hapler, care a recunoscut că a fost mult timp în România și a falsificat bani.

Capul internațional al bandei ar fi Irlmias Weingarten care a fugit din mâinile poliției ungare luând drumul spre România.

Ziua de 1 Mai

Din Roma, Praga și Budapesta se anunță că ziua de 1 Mai a trecut fără nici un incident.

Aproprierea Rusiei de Statele Baltice

Varșovia. — Ministrul de externe al Estoniei a comunicat azi guvernului statelor baltice că la începutul lunii Iunie se va convoca o conferință la ministrii de externe, spre a se discuta propunerea Rusiei pentru încheierea unui pact de garanție.

„Soția pierdută”, azi în cinematograful Apollo. Acest film artistic și bogat în senzații a avut un mare succes în toate orașele mari din lume. E unul din cele mai bune filme, mai ales fiind arăjat frumos și artistic. În rolul principal cu vestita artistă Lily Dagower. Reprezentanții încep la orele 1/2, 5, 6, 1/2, 8, 9.

Di Beneș despre tratatul germano-rus

PRAGA. — În comisiunea afacerilor streine, di Beneș a răspuns interogațiilor asupra situației politice internaționale și în special asupra situației create prin încheierea tratatului ruso-german.

Di Beneș a constatat că în Liga Națiunilor există firește divergențe de păreri în anumite probleme și mai ales în privința reformării Consiliului. După părerea sa, va trebui ca acordul să se realizeze în Liga Națiunilor, fără ca Mica Înțelegere să-și piardă pozițiunea ei. Germania și Rusia au dreptul să se înțeleagă asupra condițiilor unei colaborări politice și economice, dar acordurile încheiate de membrii Ligei Națiunilor nu trebuie să se împotrivescă principiilor din pactul fundamental. Cehoslovacia a menționat dela început aceeași linie de conduită în toate chestiunile de politică internațională.

În privința consecințelor economice ale tratatului dela Berlin, di Beneș este de părere ca acestea nu vor fi mai importante pentru Rusia și Germania ca înainte de război. În sfârșit, di Beneș a constatat că din totdeauna a favorizat punctul de vedere de a se relua relații normale cu Rusia și a observat că nu trebuie nici supra pretuții dar nici neglijată colaborarea economică cu republica sovietică.

VARȘOVIA. — „Nowi Kurjer Polski” constată că noul tratat germano-rus arveste în primul rând interesele Rusiei.

Cum tratatul nu poate fi nici decum corelat cu spiritul pactului dela Geneva, el trebuie considerat ca un instrument de război cu Liga Națiunilor. Aceasta o recunoaște indirect chiar publicistul german Wolff în articolul său din „Berliner Tageblatt”, unde pretinde că Germania a fost acuzată încă dela Locarno de articolul 16. O asemenea interpretare, consacrată prin tratatul dela Berlin ar însemna absolută impunitate pentru Soviete, dacă ar încerca vre-o acțiune împotriva Ligei Națiunilor.

Comunștii atacă cu armele pe socialiștii la Varșovia

Varșovia. — Muncitorii socialiști din Varșovia organizaseră un mare cort-giu, la care participau câteva mii de persoane, pentru a serba ziua de 1 Mai. Pe când traversa orașul în ordine perfect, cortgiul a fost atacat pe neșteptate din diverse părți, de grupuri de comuniști, înarmați cu revolvere și cu pietre. S'au produs ciocniri. Patru muncitori au fost ucși. Douăzeci sunt răniți.

În provincie ziua de 1 Mai a d-curs pretendenți fără turburarea ordinii public, cu excepția localității Nowy Dwor unde în urma unei încălțări, o persoană a fost ucisă și alte câteva rănite.

Vine! „Majestatea Se așteaptă” film senzațional care e după romanul lui Glyn Ethonot, prelucrat din nou și foarte frumos aranjat.

Sinodul eparhial la Arad

La adunarea eparhială din Episcopatul Aradului, s'a început ședințele Duminec 2 Mai l. c. Ședințele le a premerse impregnate cu chemarea sf. Duh, s'au ținut în biserică catedrală de P. S. S. Episcop dr. Grigorie Gh. Comșă, de un arhimandrit, un protosinel 6 protopop și 2 diaconi. La pricessă protosinel dr. Iustin Suciu a rostit o vorbă înțeleaptă și plină de îndemnuri.

fundului preștesc, Regulamentele pentru fondul de burse și Episcopului I. I. Pap și a sf. Mănăstiri H. Bodrog. Regulamentul afacerilor interne ale tipografiei și Librăriei diecezane.

Se procedează apoi la alegerea membrilor în Consistoriul spiritual eparhial și metropolit; se citește raportul comisiei școlare, ce se primește.

Se discută apoi măsurile ce se impun pentru contrabalansarea propagandei baptiste. Se hotărăște să se facă o intervenție pe lângă ministerul cultelor cerându-se revocarea autorizațiilor date propagandiștilor.

După verificarea alegerilor de deputați sinodiali în cercurile Cermei, Vinga și Birchiș și stabilirea diurnelor pentru deputații sinodiali S nodul a terminat lucrările actuale sesiuni P. S. S. Episcopul dr. Grigorie declară ședința încheiată, mulțumind dlui deputat pentru participarea la ședință și concursul dat lănu rezolvirea agendelor sinodiale. Face apel la solidaritate și în toate chestiunile obștești ale bisericii și nesmului și le imploră binecuvântarea arhierescă.

Comisia economică prezentând raportul general al secției economice dela Consiliul eparhial din Arad despre activitatea acesteia în 1925, Sinodul a luat la cunoștință raportul.

S'au făcut propuneri referitor la urcarea convenției episcopale, vinderea unei reșită eparhiale din Sămăhialul român, cumpărarea unui intravilan la Arad pentru tipografia Diecezană, cari au fost aprobate. S'a luat cunoștință, cu aprobare despre starea fondurilor și fundațiilor administrate de consiliul eparhial și raportul despre controlarea administrării averilor din parohii. S'a aprobat și bugetul pe anul 1926.

INFORMAȚIUNI

Semnul electoral al partidului liberal

Articolul național-liberal și a ales ca semn electoral în viitoarele alegeri ge o linie dreaptă verticală.

Într-un timp de 75 de ani, acest semn simbolul drumului drept și neștințel pe care totdeauna l'a urmat, a fost o linie dreaptă, în picioare, înălțându-se biruințele sale căpătate asupra războaielor și înfrângerilor și situații lui actuală, când, în lume, vogează la binele țării, care voește s'o vadă pusă cât mai înalț pe temelii solide ale votului românesc, isvor al aceleiași dreptăți pe totdeauna a urmărit o.

Comisiunea economică

Cursurile de convertire pe c. f. r.

Cursul leului

Tot nu se simte încă nici o intervenție pentru a împiedica scăderea leului.

Pe ziua de față Mai, lira sterlină a cotat la Londra 1318 lei. La Paris un franc francez cota 11 lei și 40 bani. De notat că cu o zi înainte francul francez cotașe la București 8 lei și 80 bani.

Într-o București Luni la ora 11 lira sterlină era cotată la 1325, fără vânzătorii.

Comentând scăderea leului „Manchester Guardian” spune că deprecirea actuală a leului emențiază în mod seros echilibrul bugetului, cum și puțina de a plăți datorniile externe consolidate de guvernul Britanic.

Pentru validarea drepturilor moșilor

Ministerul de industrie a dispus să se trimeată funcționari în munții Apuseni, pentru a proceda la îndeplinirea tuturor formalităților cerute în legătură cu validarea drepturilor moșilor.

Dela Camera de Comerț

Bustul lui Coșbuc

„Cinema Malul Mureșului.”

De azi începând va rula frumosul film „Din ordiul Pompador”

cu Lya Mara în rolul principal. Inceputul la orele 9 seara precis.

Ultima oră

Sentața în afacerea Dâmboviceanu

BUCUREȘTI. — Tribunalul Ilfov și a dat sentința în afacerea Dâmboviceanu și complicitii lui, cari, după cum se știe, au defraudat statul cu mai multe milioane prin falsificarea rentelor de stat. Dâmboviceanu și Mateescu au fost și ea complice în această senzațională afacere. a fost condamnată la 2 ani închisoare.

Chestiunea tarifului vamal

BUCUREȘTI. — Cercurile ministerului de finanțe dezminț știrea despre suspendarea aplicării tarifului vamal provizoriu. Dispozițiunile aprobate de consiliul de ministri vor apare în curând în Monitorul Oficial. Cauza întârzierii este adoptarea a unor modificări, mai ales în privința coeficientului de calculare.

Scaudul dela Opera din București

BUCUREȘTI. — Tribunalul Ilfov va decide astăzi în privința punerii în libertate a artiștilor dela „Opera română”, care au săvârșit agresiunea cunoscută împotriva dlui George Georgescu.

Catastrofa aeriană dela Iași

BUCUREȘTI. — Un avion al detașamentului s'a prăbușit eri lângă Iași, omorând pe loc pe pilotul mașinei, un locotenent și pe un soldat al avionului. Amănutele catastrofei sunt încă necunoscute.

Indexul de scumpete

BUCUREȘTI. — Ziarul „Argus” comunică indexul scumpirei depe luna Aprilie, care arată o urcare de 7% față de luna precedentă.

Situația gravă din Anglia

— Guvernul în luptă cu greviștii —

LONDRA. — Eri după masă, când dl Churchill a plecat din ministerul de interne, a fost înconjurat de masa imensă a greviștilor muncitori și a fost înălțat și huiduit. Lordul Churchill a fost silit să se întorcă în palatul ministerului de interne, de unde s'a putut îndepărta nu mai pe o use din dos.

Astăzi situația s'a ameliorat puțin deoarece delegația Statelor Unionilor a dat uni comunicat în urma consfățuirilor avute cu conducătorii minerilor și cu reprezentanții muncitorilor, exprimând părerea, că acordul s'ar putea încheia, dacă negocierile vor putea începe imediat. La acest comunicat s'a intrunit numai decât consiliul de ministri, dar toate tratativele au rămas zadarnice, iar la miezul nopții a fost proclamată greva generală.

Di Baldwin, în ședința camerei comunelor a accentuat necesitatea înțelegerii, precum și că trebuie acceptată propunerea delegației carbonilor. Constată că atitudinea intransigentă a muncitorilor a anihilat toate tratativele, precum și nici eforturile guvernului nu au reușit.

Di Lloyd George atacă guvernul, că comis o greșeală gravă și îl invită de a încerca și a face tot posibilul pentru evitarea grevei generale.

Di prim-ministru Baldwin apoi a declarat că guvernul primește lăpă împotriva hotărârilor despotice ale diferitelor sindicate muncitorești, cari intenționează de a modifica adevăratele drepturi de libertate stipulate în constituția engleză. Aceasta luptă se desfășoră nu pentru lejurile muncitorești, ci pentru democrația. Partidul muncitoresc amenință temelia statului și nu se dă înlăturii nici dela cea mai cumpiuit războiu civil.

În sfârșit Di Churchill a accentuat, că guvernul va primi lupta, chiar dacă va trebui să ia măsuri draconice.

Dela Asociatiunea „Astra“

Nr. 4 din revista „Astra“ „Transilvania“ contine un material bogat și interesant. Au colaborat la numărul acesta d-ii Gh. Bogdan Duică (o scrisoare a lui Axente Severu despre ultimii ani ai lui Avram Iancu), Virgil Sotropa (amintiri despre Axente Severu) Dr. N. Căliman (articol de igienă), Dr. Horia Petrescu (amintiri „Pacea dela Versailles“) fotografia și aprecierea mecenatului Vasile Stroescu, recenzii etc. (Red. și adm. Sibiu, str. Șșguna 6.)

Astra: „Între două focuri“, comedie de salon orig. într'un act de dr. Horia Petrescu. E teatru pentru diletanți, la orașe. În marea lipsă de piese potrivite pentru diletanți, vrea piesa aceasta să contribuie ca să se răspândească un grăunte de bun simț la reprezentațiile noastre de diletanți. O pledoare: cântă pentru ofițerimea solidă, cinstită, dornică de cultură. Patru persoane două dame și doi bărbați. Pentru 15 Lei se trimite piesa din partea desp. Sibiu al „Astra“ (Sibiu, str. Șșguna 6.)

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

New-York	516.75	516.80
Londra	2508.50	2509.00
Paris	1690.00	1690.00
Milano	2072.00	2074.00
Praga	1531.50	1531.00
Budapesta	72.40	72.40
Belgrad	912.50	911.00
București	187.00	189.00
Varșovia	47.50	47.50
Viena	73.10	73.10

Cursul devizelor București pe ziua de 4 Mai 1926.

Paris	9.10
Berlin	65.00
Londra	1336.00
New-York	275.00
Italia	11.00
Elveția	53.00
Viena	38.90
Praga	8.00
Budapesta	37.80

Valute:		Coroane	Uterile
Napoleon	1100.00	—	—
Elvețieni	53.00	—	—
Mărci	67.00	—	—
Leva	195.00	—	—
Lire otomane	130.00	—	—
Sterline	1340.00	—	—
Francezi	9.10	—	—
Italiani	10.90	—	—
Drachme	3.00	—	—
Dinari	4.60	—	—
Dolari	277.00	—	—
Marca poloneză	26.00	—	—
Coroane austriacă	37.50	—	—
maghiară	37.50	—	—
cehoslovacă	8.00	—	—

Plecarea:			Sosirea:		
Teiuș	accelerat	0 ⁵⁵	Teiuș	accelerat	—
Teiuș	personal	4 ⁵⁵	Teiuș	personal	—
Teiuș	expres	7 ⁰⁴	Teiuș	expres	—
Teiuș	personal	12 ⁰⁸	Teiuș	personal	—
Teiuș	—	21 ⁰⁸	Teiuș	—	—
Timișoara	—	1 ¹⁰	Timișoara	—	—
Timișoara	—	6 ¹⁰	Timișoara	—	—
Timișoara	accelerat	7 ⁰²	Timișoara	accelerat	—
Timișoara	personal	10 ³⁵	Timișoara	personal	—
Timișoara	—	16 ³⁰	Timișoara	—	—
Timișoara	accelerat	19 ²⁴	Timișoara	accelerat	—
Curtici	personal	0 ³¹	Curtici	personal	—
Curtici	accelerat	6 ¹⁰	Curtici	accelerat	—
Curtici	personal	7 ⁴⁴	Curtici	personal	—
Curtici	—	9 ⁰⁶	Curtici	—	—
Curtici	—	14 ²⁴	Curtici	—	—
Curtici	—	17 ²⁴	Curtici	—	—
Curtici	expres	23 ³⁷	Curtici	expres	—
Brad	personal	7 ⁴⁰	Brad	personal	—
Brad	mot. ajut.	11 ⁴⁴	Brad	mot. ajut.	—
Brad	personal	16 ¹⁵	Brad	personal	—
Brad	mot. accel.	19 ¹⁰	Brad	mot. accel.	—
Oradea-Mare	personal	1 ³⁵	Oradea-Mare	personal	—
Oradea-Mare	mixt	8 ³²	Oradea-Mare	mixt	—
Oradea-Mare	accelerat	9 ²⁹	Oradea-Mare	accelerat	—
Oradea-Mare	personal	15 ¹⁰	Oradea-Mare	personal	—
Pecica	mot. pers.	5 ³⁰	Pecica	mot. pers.	—
Pecica	mixt	8 ⁰⁰	Pecica	mixt	—
Pecica	mot. pers.	14 ⁰²	Pecica	mot. pers.	—
Pecica	—	18 ⁵⁰	Pecica	—	—
Jimbolia	mixt	10 ⁰¹	Jimbolia	mixt	—
Jimbolia	personal	16 ¹⁵	Jimbolia	personal	—
Otlaca	mixt	15 ⁵⁵	Otlaca	mixt	—

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul spre Arad are legătură.

Chestiunea tarifului vamal cehoslovac asupra produselor agricole

PRAGA (Cespe). — Lupta pentru tariful vamal asupra produselor agricole, care încă din primăvara anului trecut este cea mai dificilă problemă a politicii interne din Cehoslovacia, a intrat în prezent în fază hotărâtoare.

Când a venit la putere guvernul de funcționari, se credea că taxele fixe pentru produsele agricole vor fi introduse pur și simplu printr'un decret guvernamental. La acest mijloc însă nu s'a recurs, urmând ca taxele fixe să fie introduse pe cale parlamentară. Partidul agrarian cehoslovac a alcătuit în prezent un proiect concret în privința tarifului vamal care a fost înaintat parlamentului. Acest proiect a fost zilele trecute dezbătut în comisiunea senatului pentru gospodăria națională. Aici a avut loc prima luptă în privința tarifului pentru produse agricole. Pentru taxele agrare sunt în afară de agrariani și celelalte partide burgheze. Partidele socialist, social-democrat și comunist au fost contra proiectului. Dezbaterile din senatul comisiunii au fost din cele mai vii. Cu toate că senatorii discută de obicei cu mai puțină aprindere ca deputații, totuși de data asta discuțiile au fost furtivoase și au durat până târziu noaptea.

El este în momentul de față un scut de apărare a agriculturii contra crizei acute care domnește. Este indiscutabil că agricultura cehoslovacă necesită în acest an un mare sprijin. Prețurile produselor agrare au scăzut într'o așa măsură încât nu pot acoperi cheltuielile, astfel că agricultura devine nerecabilă, și dacă această stare va dura un timp mai îndelungat, se va ajunge și la o înecare în datorii și la o colosală criză financiară. Acest punct de vedere a fost susținut în afară de partidul agrarian și de celelalte partide burgheze, cari au declarat că introducerea de taxe vamale fixe va aduce o normalizare a situației.

Adversarii proiectului au declarat că pentru normalizarea situației se poate ajunge și cu tariful vamal nefix, care este în vigoare deja de un an. Rezultatele s'au arătat favorabile proiectului. Comisiunea s'a pronunțat cu 11 voturi pentru și 6 contra.

Pentru viața politică internă și raporturile politice are o mare însemnătate faptul că și partidele maghiare și germane au luat parte activă la votare, apărând interesele economice. Votul comisiunii senatoriale pentru gospodăria națională este un indiciu asupra rezultatului votării proiectului în Corpurile Legiuitoare.

Cei cari au fost pentru proiect au a-

Chestiunea unității naționale în Jugoslavia

După evenimentele din ultimele zile se poate constata că neînțelegerile încă n'au fost lichidate, că criza n'a putut fi complet înlăturată. Situația diferitelor din partidul radical, lichidarea conflictului dintre șeful partidului radical Pașici și prof. Iovanovici, care a fost considerat ca un eminent intelectual din partid, situația noului cabinetului Uzunovici, șeful de chestiuni și proiecte de legi herezovite — toate aceste sunt o dovadă că criza nu este încă învinsă și că regularea raporturilor dintre partide nu va fi de loc ușoară. De aceea părerea sunt cel puțin unii oameni politici și z'arșiți faptul excluderii lui Iovanovici își va avea și el urmările sale. Se observă de acum oarecari tendințe pentru a se crea un club al radicalilor disidenți în frunte cu Liuba Iovanovici. Dar nici chestiunea disidenților lui Radici nu este încă rezolvită. Partidul federalist croat nu poate fi nici el socotit un ce cu totul neimportant. Se consideră că noile certuri asupra centralismului și federalismului, n'ar fi decât dăunătoare statului. Federalismul este astăzi în Jugoslavia o ozină de luptă dupăcum este și lozincă centralismului.

rezolvit definitiv. Aceste tratative au fost numite „Sporazum“ (înțelegere), care cuvânt a fost tot anul o vic și savatoare lozincă. Dar s'a arătat că încă nu s'a ajuns la completă ordine: Au intervenit neînțelegeri și certe chiar în timpul când s'a urmărit conservarea sporazumului.

O parte din politicienii jugoslavi arată asupra faptului — că sporazumul înseamnă o rezolvire a chestiunii dar că el înseamnă și o îndirectă recunoaștere a două popoare diferite și aceasta este un pericol pentru reala unitate națională. Acești politicieni caută o ieșire din această situație și arată că este necesar o dezvoltare liniștită a vieții politice prin a cărei desfășurare va dispărea dela sine deosebirea dintre sârbi și croați. Astfel partidul țrănesc al lui Radici va înceta a mai fi numai un partid croat, ajungând a fi un partid jugoslav. Partidul radical n'ar mai fi nici el numai sârb; organizația sa va fi și a Croației și a celorlalte regiuni ale Juglaviei. Dezvoltarea dela sine poate fi potrivită dar ea poate fi și periculoasă. Răspunsul la chestiune îl vor aduce lunile viitoare. El poate întârzia și un an sau doi. Lucrurile nu prezintă astăzi nici o gravitate. Din contră, pe zi ce trece spiritul înțelegerii se întinde tot mai mult.

În legătură cu acțiunile întreprinse contra analfabetismului, secretarul institutului de statistică dr. Kostici a publicat în ziarul „Souceasna Obešt“ datele referitoare la numărul analfabeților în Jugoslavia, cari au fost stabilite — odată cu recensământul din 1921. După aceste date se poate vedea că la 100 locuitori dela 5 ani în sus sunt 51 analfabeți. Persoane cari știu numai să citească sunt 0,87 în sută. Persoane cari știu să scrie și să citească sunt 47,65 în sută. Cel mai mare număr din analfabeți sunt în Serbia sudică 84%. În Bosnia sunt 60% analfabeți. În Muntenegru 67%. În Slovenia 9%. Croații, cari au avut în anul 1890 66% analfabeți au în prezent numai 32%.

Mulți politicieni jugoslavi își dau toată silința pentru a se găsi o ieșire din actuala stare de lucruri și să se ajungă la o ameliorare a situației. Baza programului partidelor din Jugoslavia nu poate fi altul de cât monarhia constituțională. Pentru alcătuirea unui program, oamenii politici jugoslavi iau în totdeauna în considerație faptul că monarhia Karaghorghevicilor este un fenomen natural, tradițional și popular. În acest timp jugoslavii sunt și în special în Serbia, un popor cărui îi place să facă politică și de aceea se gătesc foarte bine într'o țară cu o monarhie constituțională. Și dănsii sunt chiar în această monarhie absolut mulțumiți.

Problema principală, cea mai arzătoare este unitatea națională care până în prezent a năvălăsit foarte mult pe politicienii jugoslavi. S'a crezut că prin tratativele dintre cei mai de frunte politicienii din ambele părți Nikola Pașici și Ștefan Radici, lucrul s'a

Cale Ferate Arad-Podgoria

Valabili dela 15 Martie

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Trenuri de persoane						
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a						
2	4	6	8	10	Klm.	Arad-Ghioroc						
510	800	1120	1430	1800	—	Arad	Sos.	715	957	1324	1634	2000
514	804	1124	1434	1804	1-1	Arad C. F. R.	↑	712	954	1321	1631	2000
						Halta 1						
						Micălăca-nouă						
521	811	1131	1441	1711	2-5	Micălăca-nouă		705	947	1314	1624	1904
530	820	1130	1440	1710	6-7	Ologovaț		657	930	1306	1616	1906
539	829	1140	1450	1719	11-6	Măndruțoc		647	920	1250	1606	1906
						Halta Măndruțoc-Cicir						
544	834	1154	1504	1834	12-9	Cicir		641	924	1251	1601	1901
553	843	12-3	1513	1833	16-3	Sămbăteni		632	915	1242	1552	1902
564	854	1214	1524	1854	21-4	Ghioroc C. F. R.		621	904	1231	1541	1901
						Halta 3						
607	857	1217	1527	1857	22-3	Ghioroc piața	Pl.	617	900	1227	1537	1907
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane						
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a						
102	104	106	108	110	Klm.	Ghioroc-Păncota						
617	900	1227	1537	1907	—	Ghioroc piața	Sos.	606	898	1219	1528	1858
622	904	1232	1542	1912	1-1	Cuvin	↑	602	895	1214	1521	1854
						Halta 5						
						Halta 7						
631	912	1241	1551	1921	4-7	Covășint		553	847	1205	1515	1845
						Halta Covășint com						
						Halta 8						
						Halta 9						
						Halta 9a						
						Halta 10						
650	928	1300	1610	1940	11-5	Poala muntelui		534	831	1140	1450	1820
658	936	1308	1618	1948	13-6	Halta 12		525	823	1137	1447	1817
						Siria						
						Halta 13						
						Halta 14						
707	945	1317	1627	195	16-5	Galșa		510	814	1138	1438	1808
712	950	1322	1632	2007	19-9	Măscă		511	809	1123	1433	1803
718	956	13-8	1638	2003	20-7	Păncota gara		505	803	1117	1427	1757
						Halta 16						
						Halta piața						
723	1600	1342	1642	2012	22-2	Păncota comuna	Pl.	500	798	1112	1422	1752
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane						
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a						
202	204	206	208	210	Klm.	Ghioroc-Radna						
617	900	1227	1537	190	—	Ghioroc piața	Sos.	608	896	1219	1519	1859
						Halta 17						
						Halta 18						
						Halta 19						
625	907	1235	1545	1915	2-3	Miniș		558	850	1212	1522	1862
						Halta 21						
						Halta 22						
628	916	1245	1555	1925	5-4	Păuliș		548	841	1201	1512	1862
						Halta 23						
643	924	1253	1603	1933	9-1	Barațca		540	833	1154	1504	1834
						Barațca halta						
644	930	1301	1611	1941	10-0	Cladova		532	827	1149	1456	1826
						Halta 25						
						Radna comuna						
						Gara C. F. R.						
707	940	1312	1622	1952	13-9	Radna gara	Pl.	520	810	1134	1444	1814

Economice.

Deschiderea congresului industrial german

Berlin. — Miercuri s'a deschis întrunirea plenară a congresului industrial german din Berlin. În discursul său de inaugurare, cancelarul Reichului trage o paralelă între situația actuală politică și economică a Germaniei, față de situația dela sfârșitul războiului și constată o considerabilă îmbunătățire. Cancelarul arată că de câteva luni se manifestă o sporire simțitoare a exportului german, totuși cote parte a Germaniei la comerțul mondial care era în anul 1913 aproape de 1/8, este acum numai de 1/14. Cancelarul alută redobândirea simțului de economie la populație. La sfârșitul anu-

lui trecut activul caselor de economie sporise la 2 jum. miliarde.

Oratorul a declarat mai departe că pentru înăsătorirea completă a economiei va fi nevoie de liniște în politica externă, în primul rând se cere eva. usrea zonei renane de către ocupația străină.

Devizele și valuta.

Rador, 4 Mai 1926

BURSA:		
Zurich.	Deschiderea:	închiderea:
Berlin	123.05	123.10
Amsterdam	207.65	207.75